

Rentebegrensingsregelen – En analyse av hvordan IKEA og Statkraft berøres av regelen.

Av Anne Cathrine Solem og Olaug Risting Stemsrud, master i Økonomisk styring og master i finans ved Norges Handelshøyskole.

I de senere år har norske medier og myndigheter økt fokuset på multinasjonale selskapers skatteplanlegging. Multinasjonale selskap kan redusere sin skattebelastning ved å flytte overskudd fra land med høy skattesats til land med lav skattesats. Ved å ta opp lån fra nærstående selskap i utlandet får selskap fradrag for renter i Norge. Samtidig flyttes overskudd i form av renter til land hvor renteinntektene skattlegges til lav eller ingen beskatning. I 2014 innførte Norge en regel som begrenser hvor høye rentekostnader til nærstående selskap som kan fradragsføres. Vi analyserer hvordan IKEA og Statkraft blir berørt av rentebegrensingsregelen og hvorvidt de tilpasser seg. Regelen ser ut til å redusere insentivene for bruk av intern gjeld fra utlandet kraftig. Det er likevel rom for omgåelse av regelen gjennom tilpasninger som ikke medfører redusert gjeld.

Ved å bruke offentlig tilgjengelig informasjon har vi undersøkt hvordan IKEA og Statkraft blir berørt av rentebegrensingsregelen og hva de kan ha gjort for å tilpasse seg. Videre har vi sett på hvordan de ville blitt berørt dersom regelen var strengere utformet, eksempelvis etter Stoltenberg II-regjeringen og Scheel-utvalgets anbefalinger. Dagens rentebegrensingsregel slår inn idet netto rentekostnader overstiger et terskelbeløp på kr 5 000 0000. Når terskelbeløpet er nådd, avskjæres interne renter hvis de overstiger 30 pst av EBITDA. Enkelt sagt er EBITDA resultat før skatt uten fradrag for renter og avskrivninger. Tabell 1 oppsummerer hvordan dagens rentebegrensingsregel er utformet og hovedforskjellene mellom dagens regel, Stoltenberg II-regjeringen og Scheelutvalgets forslag.

Våre beregninger indikerer at både IKEA og Statkraft fikk avskåret rentefradrag i 2014. Våre funn tyder på at selskapene har endret tilpasning, og at selskap som ville fått fradragsbegrensning i 2012 helt eller delvis har unngått fradragsbegrensning i 2014.

IKEA Handel og Eiendom AS har i perioden fra 2012 til 2014 nedbetalt 22 % av sine interne lån til utlandet. Videre er renten på resterende interne lån satt ned slik at interne rentekostnader blir lavere. Vi finner også antydninger til at IKEA-konsernet har vannet ut effekten av

rentebegrensingsregelen ved hjelp av konsernbidrag. Etter at rentebegrensingsregelen ble innført vil et konsernbidrag innebære at ubenyttet fradragsramme i for eksempel selskap 1 overføres til selskap 2. Økt fradragsramme i selskap 2 gjør at selskapet kan fradragsføre gjeldsrentene som før konsernbidraget ville blitt avskåret. Konsernbidrag ser ut til å utgjøre en lettvinntilpasningsmulighet for konsern med heleide selskap i Norge.

Tabell 1 - Alternative regelutforminger

	Dagens regel	Stoltenberg II	Scheel-utvalget
Terskelbeløp	5 000 000	1 000 000	1 000 000
Alminnelig inntekt	Ja	Ja	Ja
Avskrivninger	Ja	Ja	Nei
Netto rentekostnader	Ja	Ja	Ja
Beregningsgrunnlag	EBITDA	EBITDA	EBIT
Fradragsprosent	30 %	25 %	45 %
Rentefradragsbegrensning	Netto interne rentekostnader	Netto interne rentekostnader	Netto interne og eksterne rentekostnader

Statkraft vil i perioden fra 2012 til 2015 ha nedbetalt 21,9 milliarder kroner tilsvarende 94 % av norske datterselskaps direkte lån fra sin internbank i Belgia. Dette medfører at samlet avskåret rentefradrag for konsernet i 2015 reduseres fra estimerte 554 til 6,2 mill. kroner.

En strengere utforming av rentebegrensingsregelen vil ramme flere selskap og begrense rentefradraget ytterligere for både IKEA og Statkraft.